

امتحانات متمرکز عمومی نیمسال دوم ۹۸-۱۳۹۷

ماده: ۱۰ صبح، نمره: ۱۷، مدت: ۹۰ دقیقه

پایه نهم ورودی، همن، ششم پاره وقت

مهر مدرسه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حرف

کد امتحان :	۲۹۷۲/۱۶
تاریخ آزمون :	۱۳۹۸/۰۴/۰۴
عنوان:	فقه استدلالی ۳
کتاب:	دروس تمهیدیه - جلد اول و دوم
محدوده:	جلد اول: حج (ص ۲۷۷-۲۳۵) و جلد دوم: بیع (ص ۴۸-۷) (چاپ جدید)
حذفیات	جلد اول: محرمات احرام از کتاب حج (ص ۲۹۴-۲۷۸)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علمی: شهرستان: استان:

۱- ماهو حکم الحج، لو صادف مع ترک واجب أهم؟ ج ۱ ص ۲۴۰

- الف. صحّ حجّه و يقع حجة الاسلام و ارتكب الحرام
- ب. صحّ حجّه و لا يقع حجة الاسلام و ارتكب الحرام
- ج. صحّ حجّه و لا يقع حجة الاسلام
- د. بطل حجّه

۰/۵

۲- ما هو حکم قبول الهدیه لتحصيل الاستطاعه؟ ج ۱ ص ۲۴۱

- الف. يستحب اذا بذل للحج
- ب. يجب اذا بذل للحج
- ج. لا يجب مطلقاً
- د. يجب مطلقاً

۰/۵

۳- أی طهارة تعتبر فی الطواف؟ ج ۱ ص ۲۵۴

- الف. الطهارة من الحدث على الاحوط و من الخبث
- ب. الطهارة من الخبث على الاحوط و من الحدث
- ج. لاتعتبر الطهارة من الحدث و لا من الخبث
- د. الطهارة من الحدث و الخبث مطلقاً

۰/۵

۴- کدام یک از خيارات زیر مشترک بین بیع و غیر بیع است؟ ج ۲ ص ۲۴، ۲۵، ۳۰

- الف. خيار ارش و ردّ در عیب
- ب. خيار مجلس
- ج. خيار حیوان
- د. خيار غبن

۰/۵

۵- با فرض عدم دلالت امر بر فوریت، چرا وجوب حج فوری است؟ ج ۱ ص ۲۳۸

جواب: زیرا به حکم عقل تأخیر در امتثال تنها در صورتی جایز است که اطمینان داشته باشیم امتثال فوت نمی شود و با احتمال فوت، فوراً باید امتثال نمود. و چون حج هر سال یک بار انجام می شود و وثوق به بقاء نداریم، واجب می شود در اولین سال استطاعت حج بگذاریم.

۲

۶- با توجه به روایت: «مَنْ كَانَ صَاحِبًا فِي بَدَنِهِ، مُخْلِئًا سَرْبَهُ، لَهُ زَادٌ وَ رَاحِلَةٌ» در تفسیر مستطیع، توضیح دهید کسی که نیاز به خانه دارد و با حج نمی تواند خانه تهیه کند آیا مستطیع است یا نه؟ و در چه صورت می تواند حج را ترک کند؟ چرا؟

ج ۱ ص ۲۴۰-۲۳۹

جواب: طبق روایت، تحقق استطاعت منوط به صحت بدنی، بازبودن راه و داشتن زاد و راحله است. (۰/۵)
داشتن خانه جزء شرایط تحقق استطاعت نیست و به دلیل اطلاق روایت، فرد مذکور مستطیع است. (۰/۵) نمره) در صورتی می تواند حج را ترک کند که با خریدن خانه، به حرج بیفتد؛ زیرا در فرض حرج، به دلیل تقدم قاعده لاجرح بر ادله وجوب، وجوب نفی می شود. (نمره)

۲

۷- در رابطه با «وقوف در عرفات» به سؤالات زیر پاسخ دهید: ج ۱ ص ۲۶۳

الف) وقوف در عرفات مطابق قول مشهور در چه زمانی واجب است؟

ب) مقصود از رکن بودن وقوف در عرفات چیست؟

ج) چه مقدار وقوف، رکن محسوب می‌شود؟

جواب: الف) مطابق قول مشهور، وقوف از زوال روز نهم ذی حجه شروع می‌شود و نهایت آن غروب آفتاب است. (۰/۷۵)

ب) رکن بودن وقوف به این معنی است که اگر وقوف عمداً ترک شود، حج باطل می‌شود. (۰/۷۵)

ج) مقدار واجب که رکن است، مسمای وقوف است نه وقوف در همه زمان واجب. (۰/۵)

۸- کیفیت دلالت آیه شریفه «وَلَا تَحْلِقُوا رُؤُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ» (بقره: ۱۹۶) بر اینکه محل ذبح و نحر در منا است را توضیح

دهید. ج ۱ ص ۲۶۸ (امتحانات متمرکز مجدد ۹۷-۹۶)

جواب: آیه شریفه دلالت دارد بر اینکه برای قربانی کردن محل خاص و معهودی وجود دارد، و از آنجا که غیر از منا، فرض مکان دیگری به عنوان محل معهود برای قربانی امکان ندارد، ثابت می‌شود که محل آن منا است.

۹- اگر بیع با لفظی که دلالت آن بر بیع به کنایه باشد انجام گیرد، مطابق اصل عملی و آیه شریفه: «أَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ» (بقره: ۲۷۵) این

بیع صحیح است یا فاسد؟ چرا؟ ج ۲ ص ۱۰

جواب: اصل عملی جاری، استصحاب عدم تأثیر است و لذا بیع باطل است.

اما آیه اطلاق دارد و صدق بیع را کافی می‌داند و در محل بحث چون عنوان بیع صدق می‌کند می‌توان آن را بیع دانست.

۱۰- با فرض عدم دلالت آیه «أَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ» (بقره: ۲۷۵) بر حکم وضعی، نحوه دلالت آیه بر صحت بیع را تبیین نمایید. ج ۲ ص ۱۲

جواب: در فرض مذکور، آیه بر حلیت تکلیفی (عدم حرمت) دلالت نمی‌کند و روشن است که مراد، عدم حرمت انشاء بیع نیست، چون احتمال حرمت داده نمی‌شود تا نیازی به بیان حلیت باشد. پس مراد، بیان حلیت تصرفات مترتب بر بیع است و لازمه اباحه جمیع تصرفات مترتب بر بیع، صحت بیع می‌باشد.

۱۱- شهید ثانی در اثبات «کشف» می‌فرماید: «العقد سبب تام فی حصول الملك... و تمامه فی الفضولی انما يعلم بالاجازه فاذا

اجاز تبیین کونه تماماً فوجب ترتب الملك علیه...». این سخن را نقد کرده و توضیح دهید ثمره کشف و نقل در اجازه کجا ظاهر

می‌شود. ج ۲ ص ۱۸-۱۹

جواب: الف) ایشان سبب تام حصول ملک را عقد می‌دانند. اگر چنین است پس نباید اجازه هیچ دخالتی در صحت و فساد داشته باشد و این باطل است.

ب) ثمره در نمآت مترتب بر عقد بین زمان عقد و اجازه ظاهر می‌شود که نمآت بیع در این وقت بنا بر کشف متعلق به مشتری است و بنا بر نقل ملک برای بابیع است.

۱۲- «خیار رؤیت» چیست؟ چرا مشتری در این خیار «حق مطالبه‌ی ارش» ندارد؟ ج ۲ ص ۳۳-۳۴ - (امتحانات عمومی نیمسال اول ۹۰-۹۱)

جواب: خیار رؤیت: اگر مشتری جنسی را قبل از معامله دیده یا اوصاف آن را شنیده باشد ولی بعد از معامله آن را برخلاف آن اوصافی که دیده یا شنیده بیابد، حق دارد که معامله را فسخ کند. (۱ نمره)

دلیل عدم ثبوت حق مطالبه‌ی ارش: زیرا ثبوت ارش دلیل خاص می‌خواهد که نداریم [یا زیرا مدرک خیار رؤیت که شرط ضمنی و سیره‌ی عقلانی است، فقط حق فسخ را ثابت می‌کند و شامل ثبوت ارش نمی‌شود]. (یک دلیل ۱ نمره)

«سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲ معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»